

PÕLLU-
MAJANDUSES
ON TULEVIK

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

**EUROOPA LIIDU
ROHELEPE**
19.11.2020

Riina Maruštšak
EPKK keskkonnavaldkonna juht

ROHELEPE – MIS SEE ON?

- **Euroopa tulevikuvision** – *Euroopa 30. aastaga jõukaks, kestlikuks ja kliimaneutraaleks*
- Euroopa kliimaneutraalseks muutmine 2050. aastaks
 - Majanduskasv on lahutatud ressursikasutusest
 - Mitte kedagi ei jäeta kõrvale
- Suurendada inimeste heaolu
- Sõnum: kliima- ja keskkonnaprobleemid kõikides poliitikavaldkondades tuleb muuta võimalusteks

saavutab
kliimaneutraalsuse
2050. aastaks;

kaitseb saastet
vähendades inimelusid,
loomi ja taimi;

aitab ettevõtetel saada
maailma juhtivateks
tegijateks keskkonnasäästlike
toodete ja tehnoloogiate
valdkonnas;

aitab tagada õiglase ja
kaasava ülemineku.

STRATEEGIA „TALUST TALDRIKULE“

- EL roheleppe **nurgakivi** koos elurikkuse strateegiaga
- Eesmärk: üleminek kestlikule toidutootmisele ja tervisliku toitumise soodustamine
 - Toidutootmise ja põllumajanduse keskkonnamõju vähendamine, sh kliimamuutuste leevendamine ja elurikkuse säilitamine
 - Globaalne üleminek jätkusuutlikule tootmisele
 - Tervisliku toidusüsteemi tagamine, sh ühtse toidumärgistuse süsteemi välja töötamine

PS! Tegemist on **strateegilise dokumendiga** ehk nn **Euroopa Komisjoni tuleviku visioon**.

make sure
Europeans get
affordable and
sustainable food

tackle climate
change

protect the
environment

preserve
biodiversity

increase
organic
farming

2030. AASTAKS SEATUD EESMÄRGID

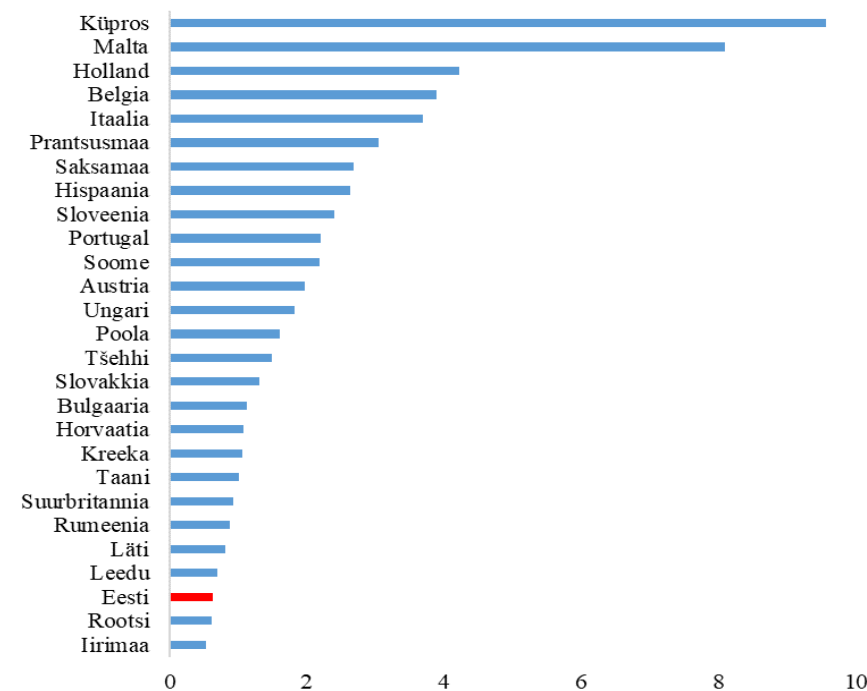
- Vähendada **keemiliste pestitsiidide** kasutamist ja nendega seotud riski 50%
 - Ohtlikumate pestitsiidide kasutamist 50%
- Vähendada **toitainete kadu** vähemalt 50% ja väetiste kasutamist vähemalt 20%
- Vähendada **antibiootikumide** kogumüüki ELis 50%
- Suurendada **mahepõllumaa** osakaalu vähemalt 25%-ni
- Vähendada **toidujäätmeid** inimese kohta 50% võrra nii jaemüügi kui tarbija tasandil
- Vähendada **pakendijäätmeid**
- Kestliku **toidu märgistamise** süsteemi loomine
- Ühtlustada kohustusliku **toitumisalase teabe** esitamine pakendi esiküljel
- Soodustada üleminekut **tervislikule toitumisele**
- Rahvusvaheliste **tootmisstandardide** juurutamine

TAIMEKAITSEVAHENDITE KASUTAMISE VÄHENDAMINE

- Eesti kasutamisel ELi viimaste seas
 - 2018. a 0,6 kg hektari kohta vs Küpros 9 kg ja Malta 8 kg hektari kohta
- Piiratud alternatiivid
- **Eesti seisukoht:** keskenduda tuleks taimekaitsevahenditega seotud riskide vähendamisele, koguste vähendamise eesmärgi saavutamine on oluline just Euroopa Liidu tasandil

Taimekaitsevahendite turustamine toimeaine koguse järgi (kg/ha) Euroopa Liidus 2018. aastal

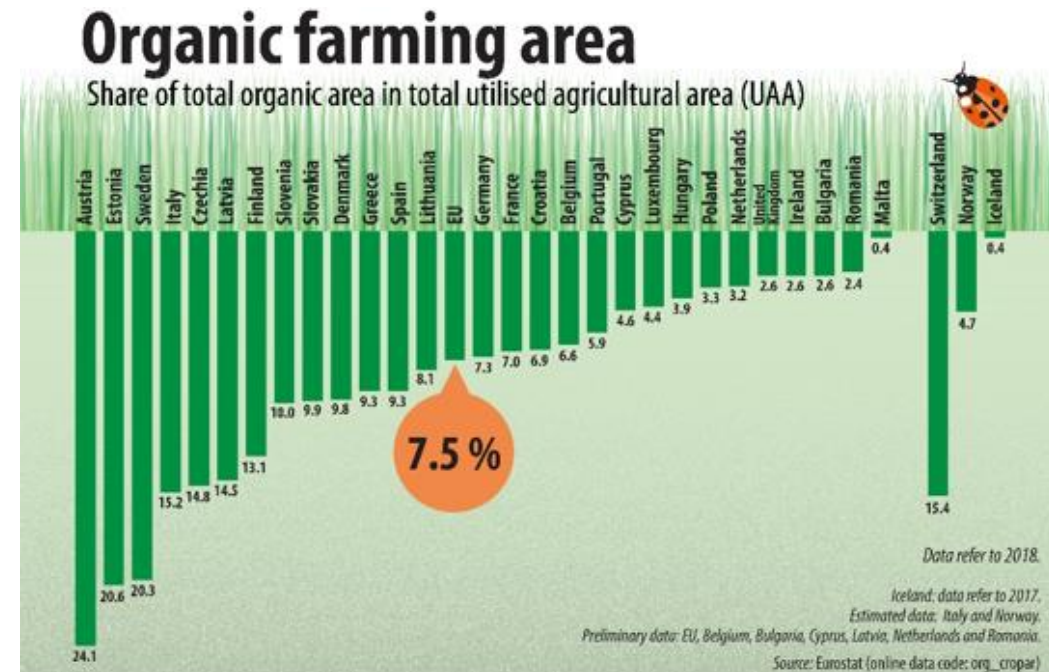

Allikas: Eurostat

MAHEPÕLLUMAJANDUSE OSAKAALU SUURENDAMINE

- Eestis maheda osakaal ligi 23% (2019. a andmed), oleme ELis teisel kohal
- Madalad turuhinnad mõjutavad oluliselt eksporti ja seega tootjate majanduslikku jätkusuutlikust
- **Eesti seisukoht:** eesmärk 25% mahepõllumaad on Eestis realistlik. Mahetootmise laienemise puhul oluline, et see oleks kooskõlas turu nõudlusega ja järelevalve võimekus käiks sektori kasvuga käsikäes.

Allikas: Eurostat (2018. a andmed)

VÄETISTE KASUTAMISE VÄHENDAMINE

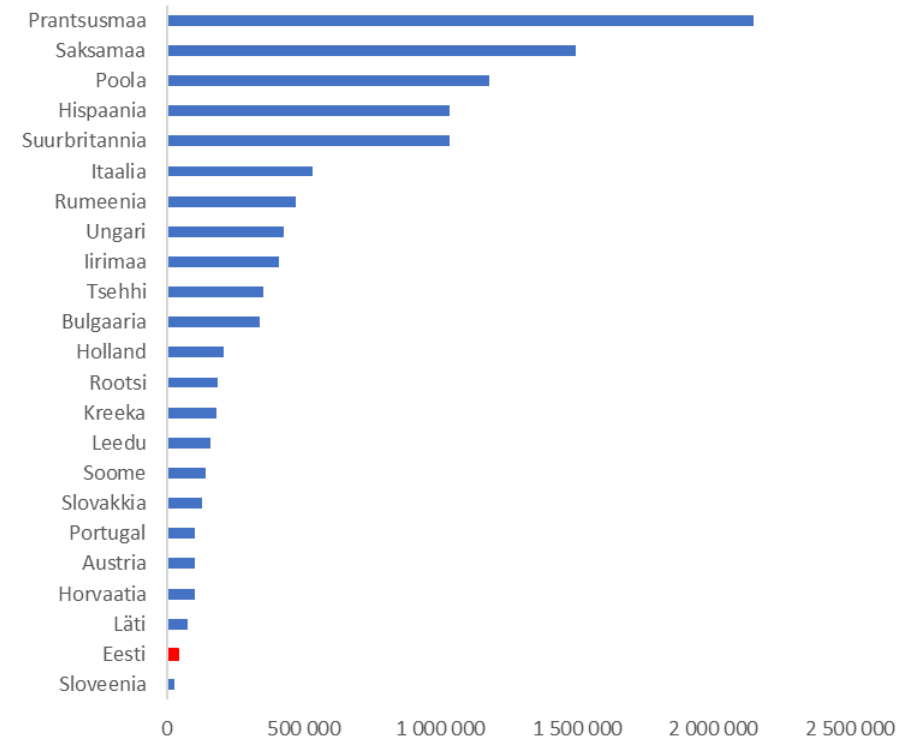
- Eesti kasutamisel ELi viimaste seas
- Eestis väetamismõõdud arvestavad taimekasvu vajadust ja bilansipõhisust
- **Eesti seisukoht:** tõhususe tõstmiseks vajalik täpsemate väetamistehnikate ja kestlike põllumajandustavade kasutamine, sh täppisviljeluse soodustamine.

Taastumatul ressursil põhinevaid väetisi tuleks võimalik palju asendada orgaaniliste väetistega.

Koguste vähendamise seotud eesmärgid peavad arvestama riikide hetkeolukorda.

Toetame eesmärki vähendada toitainete kadu 50%, tagades samas, et mullaviljakus ei halvene.

N-mineraalväetiste kasutamine tonnides (2018. a)

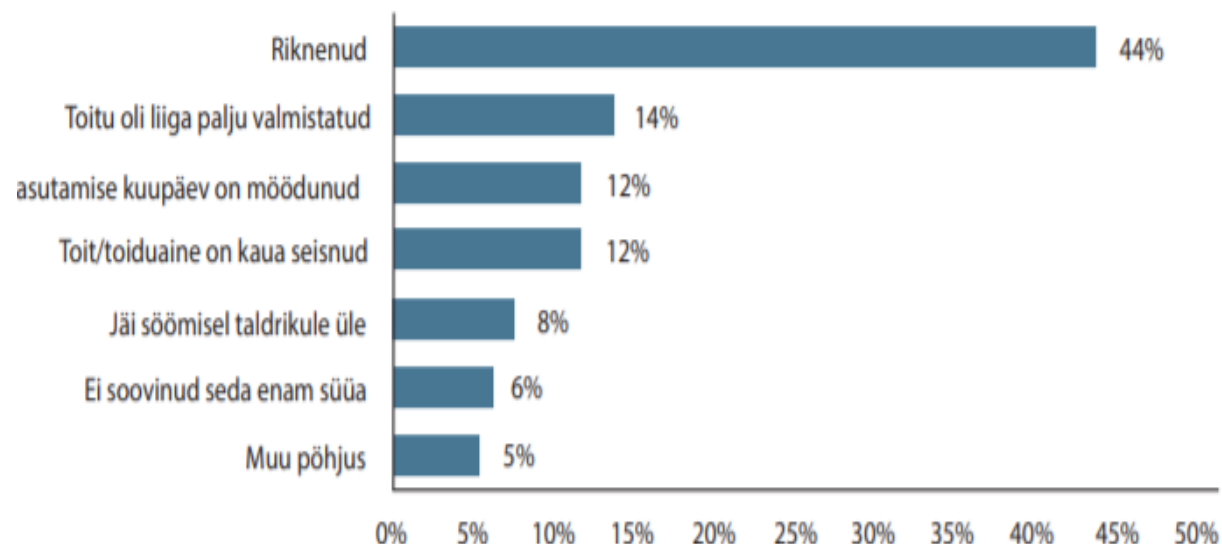

Allikas: Eurostat (puudu andmed Belgia, Küprose, Malta ja Taani kohta)

TOIDUJÄÄTMETE VÄHENDAMINE

- Eestis tekib aastas üle 92 000 t toidujäätmeid, millest 71% pärit kodumajapidamistest
- Eristama peab välditavaid ja vältimatuid toidujäätmeid
- Investeeringud, et soodustada teisese kasutamise võimalusi
- **Eesti seisukoht:** toetame meetmeid, millega vähendatakse toidukao ja toidujäätmete teket.

Allikas: SEI uuring „Toidujäätmete ja toidukao teke Eesti kodumajapidamistes ja toitlustusasutustes“, 2015

VEEL MÕNED EESTI SEISUKOHAD

- Söödalisandite puhul olulised innovaatilised lahendused ja nende kasutuselevõtt. Tuleb vähendada sõltuvust imporditud söödama materjalidest, nagu sojast.
- Loomatervis ja loomade heaolu kõrge tase oluline, olles eelduseks eetilisele, ühiskonna ootustele vastava ja jätkusuutliku loomapidamis- ja toidutootmiskultuuri edendamisel.
- Toetame tõenduspõhiseid algatusi, mis aitavad kaasa elanikkonna tasakaalustatud ja mitmekesisele toitumisele eesmärgiga muuta seda kestlikuks nii tervise kui ka keskkonna seisukohast.
- Toetame EL ambitsiooni kaitsta mulla viljakust, vähendada selle erosiooni ja suurendada selle orgaanilise aine sisaldust.

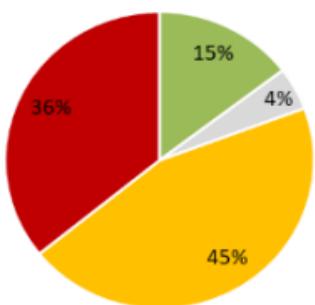

ELURIKKUSE STRATEEGIA

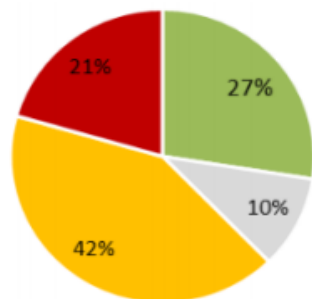
- Eesmärk: peatada elurikkuse kadu ning tuua loodus Euroopas inimeste ellu tagasi
 - Kliimamuutuste leevendamine
 - Ökosüsteemiteenuste mitmekesisuse ja kvaliteedi tagamine
 - Elurikkuse taastamine on osa majanduse taastumisest
- Mõjutab maakasutust

PS! Tegemist on **strateegilise dokumendiga** ehk nn **Euroopa Komisjoni tuleviku visioon**.

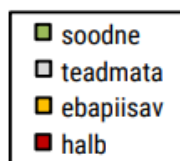
Elurikkus ELis (loodusdirektiivi aruanne, 2019)

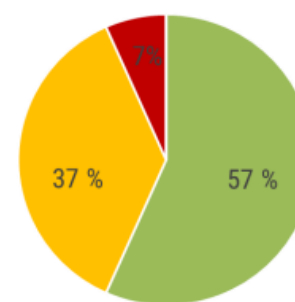
Elupaigad

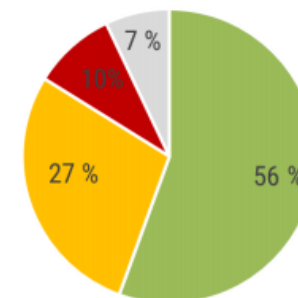
Liigid

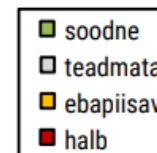
Elurikkus Eestis (loodusdirektiivi aruanne, 2019)

Elupaigad

Liigid

2030. AASTAKS SEATUD EESMÄRGID

- Kaitsta **30% maismaast** ja 30% merealast
 - Sh 10% range kaitse all
- **Taastada** elupaikade ja liikide kaitsestaatus ja positiivne suundumus ning süsinikurikkad **ökosüsteemid**
 - Õiguslikult siduvad eesmärgid 2021. a
- Pöörata **tolmeldajate** arvukuse vähenemine tagasi
 - EL tolmeldajate algatuse rakendamine
- **Metsade** pindala suurendamine ja seisukorra parandamine
 - Istutada juurde 3 miljardit puud

- **10% põllumajandusmaastike** mitmekesistamine

Lisaks:

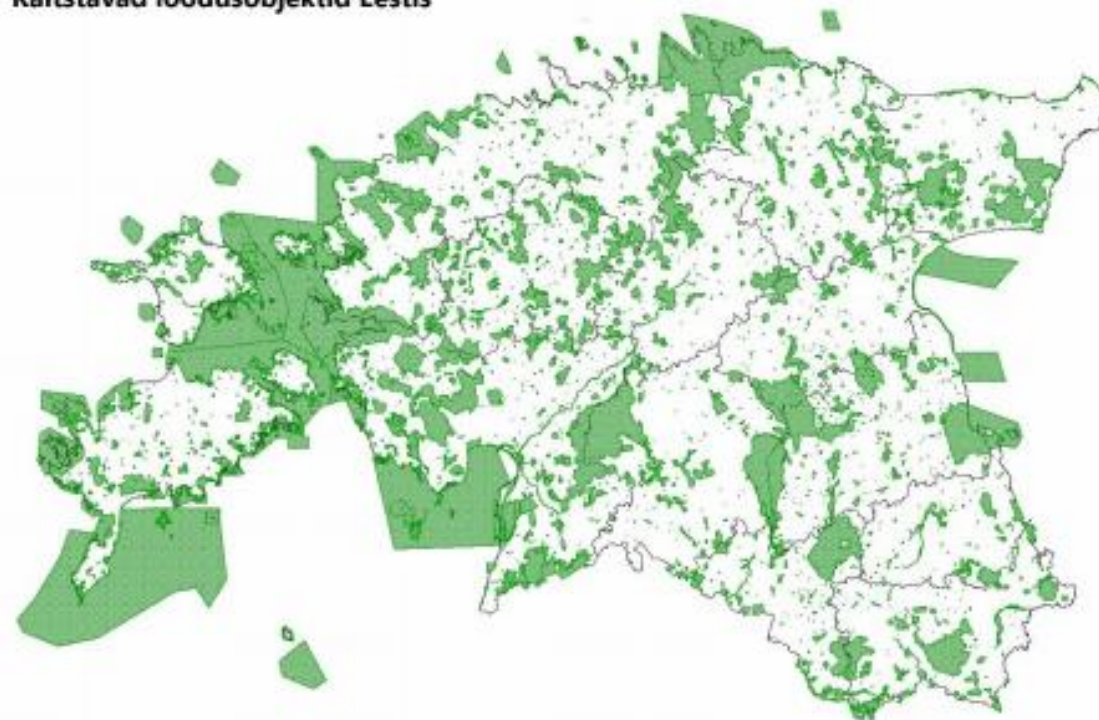
- Vähendada **keemiliste pestitsiidide** kasutamist ja nendega seotud riski 50%
- Vähendada **toitainete kadu** vähemalt 50% ja väetiste kasutamist vähemalt 20%
- Suurendada **mahepõllumaa** osakaalu vähemalt 25%-ni

KAITSEALADE PINDALA SUURENDAMINE

- Eestis kaitse all ligi 20% maismaast ja 27% territoriaalmerest,
 - sh range kaitse all maismaast 11%
- Eestis metsamaad kokku 2,33 mln hektarit (51,4% maismaa pinnast)
 - range kaitse all 13,2% ja majanduspiiranguga 11,4%
- **Eesti seisukoht:** toetame seatud eesmärke ja üle-euroopalise sidusa kaitsealade võrgustiku loomist. Täiendavate kaitsealade loomine peab olema vajaduspõhine, võtma arvesse teisi efektiivseid alapõhiseid kaitsemeetmeid ja liikmesriikidele peab jääma piisavalt paindlikkust võtta arvesse liikmesriigi eripära ja juba saavutatut.

Kaitstavad loodusobjektid Eestis

PÕLLUMAJANDUSMAASTIKE MITMEKESISTAMINE 10%

- Täna pole sisustatud, mida kõike mitmekesiste maastikuelementide alla arvatakse
 - Tuleks arvestada kõiki alasid, mis toetavad elurikkuse säilimist ja edendamist (puhverribad, püsirohumaad, jne)
- Eesti seisukohalt oluline arvestada PLK-dega
- **Eesti seisukoht:** toetame EL ambitsiooni suurendada põllumajandusmaal elurikkust ja tagada, et vähemalt 10% põllumajandusmaast oleks hõlmatud väga mitmekesiste maastikuelementidega. Liikmesriikidel peab jääma piisavalt paindlikkust maastikuelementide ja teiste mitmekesiste alade sisustamisel ja valikul.

PÕLLU-
MAJANDUSES
ON TULEVIK

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajanduskaubanduskoda

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

riina@epkk.ee